



Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2025-0000560149

Datum
26 september 2025

Opgesteld door



Samengewerkt met

Bijlage(n)
7

Aan
Van

MinVRO
Directie Ruimtelijk Beleid

nota

0. Nota tekenstukken Ontwerp-Nota Ruimte

Aanleiding

Op 26 september is de MR akkoord gegaan met de Ontwerp-Nota Ruimte, de bijbehorende bijlagen (participatieverslag en het planMER) en de Kamerbrieven voor het aanbieden daarvan aan de Tweede en Eerste Kamer.

Geadviseerd besluit

- Ondertekenen van de aanbiedingsbrieven aan de TK (bijlage 1) en aan de EK (bijlage 2)
- En daarmee aanbieden van de volgende stukken aan de TK en EK:
 - Ontwerp-Nota Ruimte (bijlage 3)
 - Participatieverslag (bijlage 4)
 - Milieueffectrapportage bij Nota Ruimte (PlanMER) (bijlage 5)
 - Bijlage bij planMER: Leefomgevingsfoto (bijlage 6)
 - Bijlage bij planMER: Passende beoordeling (bijlage 7)

Kern

De ontwerp Nota Ruimte is de langetermijnvisie van het Rijk op de ruimtelijke inrichting van Nederland, maakt ruimtelijke keuzes voor 2030 en 2050, met een doorkijk naar 2100. De ontwerp Nota Ruimte is in gezamenlijkheid met de andere departementen in de fysieke leefomgeving opgesteld.

Na de publicatie van de Ontwerp-Nota Ruimte start vanaf ongeveer 6 oktober de terinzagelegging, waar iedereen in de gelegenheid wordt gesteld te reageren via een zienswijze. Daarnaast wordt de komende maanden actief het initiatief genomen om, op ambtelijk en bestuurlijk niveau, de medeoverheden en maatschappelijke organisaties te informeren over de keuzes in de Ontwerp-Nota Ruimte.

De terinzagelegging loopt tien weken, tot ongeveer 15 december. Na afloop van deze periode zal, op basis van de uitkomsten van de gevoerde gesprekken en de binnengekomen zienwijzen, toegewerkt worden naar de definitieve Nota Ruimte. De definitieve Nota Ruimte vervangt tzt de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) uit 2020, als vigerend kader voor al het Rijksbeleid ten aanzien van de fysieke leefomgeving.

Toelichting

Aanbiedingsbrief

De Ontwerp-Nota Ruimte en bijbehorende stukken worden aan de Tweede en Eerste Kamer aangeboden aan de hand van bijgevoegde aanbiedingsbrieven. In de brief is ervoor gekozen kort in te gaan op de overkoepelende koers en richting in de Ontwerp-Nota Ruimte (hoofdstuk 4) en niet om de inhoudelijke lijn uit de vier integrale thema's (hoofdstukken 6 t/m 9) samen te vatten. De publiekssamenvatting komt online beschikbaar op ruimtelijkeordering.nl.

Onze referentie

2025-0000560149

Datum

26 september 2025

Ontwerp-Nota Ruimte

De Ontwerp-Nota Ruimte is de integrale visie op de ruimtelijke inrichting van Nederland op lange termijn en bevat daartoe ruimtelijke keuzes voor de korte en lange termijn. De Nota Ruimte is een belangrijk instrument op basis waarvan het Rijk weer regie neemt op de ruimtelijke ordening van Nederland.

In de Ontwerp-Nota Ruimte staat het uitgangspunt 'elke regio telt' centraal. De opgaven in de fysieke leefomgeving van Nederland zijn dermate groot dat we iedere regio nodig hebben voor het oppakken daarvan. Tegelijkertijd betekent 'elke regio telt' ook dat we iedere regio perspectief willen bieden en de eigen identiteit en kracht willen versterken.

De centrale principes die aan de basis staan van de ruimtelijke keuzes in de Ontwerp-Nota Ruimte zijn:

1. **Meervoudig ruimtegebruik**

Ruimte is schaars en waardevol. We zoeken waar het kan naar mogelijkheden voor functiecombinaties en naar efficiënt ruimtegebruik met behoud van ruimtelijke kwaliteit.

2. **Gebiedskenmerken centraal**

We beschermen en benutten wat er is en ontwikkelen nieuwe, onderscheidende ruimtelijke kwaliteit. We werken aan lokaal en regionaal passende oplossingen.

3. **Zoveel mogelijk voorkomen van afwentelen**

We schuiven problemen niet zondermeer door naar elders of naar toekomstige generaties en we streven naar een rechtvaardige verdeling van de lusten en lasten.

In de Ontwerp-Nota Ruimte wordt ingegaan op alle aspecten van de fysieke leefomgeving. Ten behoeve van de integraliteit en samenhang tussen de opgaven worden er in de Ontwerp-Nota Ruimte vier integrale thema's onderscheiden: *wonen, werken en bereikbaarheid, economie en energie, landbouw en natuur en water en bodem*. Alle vier de thema's zijn even relevant en hangen ook weer onderling samen. Daarnaast onderscheidt de Ontwerp-Nota Ruimte ook een aantal meer sectorale, dwarsdoorsnijdende thema's die samenhangen met keuzes in alle vier de integrale thema's. Dit zijn onder meer: *defensie, cultureel erfgoed en milieu*.

Participatieverslag

Conform de Omgevingswet wordt bij het vaststellen van een omgevingsvisie aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Per participatiemoment wordt in dit tussendocument aangegeven wat het

moment inhiel en wat de resultaten daarvan zijn. Het participatieverslag is een bijlage bij de Ontwerp-Nota Ruimte.

Onze referentie
2025-0000560149

Datum
26 september 2025

Daarnaast bevat het Participatieverslag ook de reactie op een aantal zienswijzen die zijn ingediend tijdens de terinzagelegging van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Het gaat om de zienswijzen waarbij in het reactiedocument (november 2023) is aangegeven dat de suggestie wordt meegenomen bij het opstellen van de Ontwerp-Nota Ruimte.

PlanMER en passende beoordeling

Conform de Omgevingswet wordt bij het vaststellen van een omgevingsvisie ook een planMER (milieueffectrapportage) opgeleverd. De vogel- en habitatrichtlijn stelt aanvullend ook een passende beoordeling verplicht. De planMER laat zien welke effecten de ruimtelijke keuzes in de Ontwerp-Nota Ruimte hebben op de leefomgeving. De passende beoordeling toetst of de ruimtelijke keuzes effecten hebben op de instandhouding van Natura 2000 gebieden. Beide zijn onafhankelijke rapporten en worden samen met de Ontwerp-Nota Ruimte gepubliceerd en ter inzage gelegd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer	
2	Aanbiedingsbrief aan de Eerste Kamer	
3	Ontwerp-Nota Ruimte	
4	Participatieverslag	
5	Milieueffectrapportage bij Nota Ruimte (PlanMER)	
6	Bijlage bij planMER: Leefomgevingsfoto	
7	Bijlage bij planMER: Passende beoordeling	